

Senat oraz funkcje kierownicze w Statucie UW

Materiał roboczy do dyskusji w czasie posiedzenia Senatu w dniu 3 kwietnia 2019 r.

SENAT

Senat jest jednym z trzech organów wymienionych w ustawie „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”(art. 17) i jednocześnie najważniejszym ciałem kolegialnym Uniwersytetu. Jego decyzje mają kluczowe znaczenie dla funkcjonowania uczelni. Fundamentalne w tym kontekście jest zapewnienie takiego składu Senatu, aby mógł on dobrze realizować swoje zadania w imię interesu całej uczelni. Dotyczy to przede wszystkim kwestii związanych z prowadzeniem badań, dydaktyką oraz oddziaływaniem na otoczenie społeczne. Na podstawie ustawy można przyjąć następujący katalog zadań Senatu Uniwersytetu Warszawskiego:

- 1) uchwalanie Statutu i dokonywanie jego zmian;
- 2) uchwalanie regulaminu studiów i dokonywanie jego zmian;
- 3) uchwalanie regulaminu szkół doktorskich i dokonywanie jego zmian;
- 4) uchwalanie strategii Uniwersytetu i zatwierdzanie sprawozdania z jej realizacji;
- 5) powoływanie i odwoływanie członków Rady Uczelni;
- 6) opiniowanie kandydatów na Rektora;
- 7) przeprowadzanie oceny funkcjonowania Uniwersytetu;
- 8) formułowanie rekomendacji dla Rady Uczelni i Rektora w zakresie wykonywanych przez nich zadań;
- 9) nadawanie tytułu doktora honoris causa;
- 10) ustalanie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia;
- 11) ustalanie zasad rekrutacji do szkół doktorskich;
- 12) ustalanie programów studiów i studiów podyplomowych;
- 13) ustalanie programów kształcenia w szkołach doktorskich;
- 14) określanie sposobów potwierdzania efektów uczenia się;
- 15) wykonywanie innych zadań wskazanych w przepisach prawa oraz w postanowieniach Statutu.

Z ustawy (art. 29) wynika, że członkowie Senatu pochodzą z wyboru, wybierani są przez Kolegium Elektorów, a osoby kandydujące muszą spełniać zapisane w ustawie wymagania (dziekani, dotychczas stanowiący najliczniejszą grupę w Senacie, w myśl nowej ustawy będą powoływani przez Rektora, więcej na ten temat w części poświęconej funkcjom kierowniczym).

Uniwersytet może decydować m.in. o składzie oraz trybie wyboru Senatu. Skład oraz liczebność Senatu musi z jednej strony zapewniać reprezentatywność grup pracowników, a z drugiej możliwość sprawnego podejmowania decyzji.

Biorąc te okoliczności pod uwagę można przyjąć następujący skład Senatu.

Senat UW liczy 50 członków¹, w tym:

- 1) Rektor, jako przewodniczący (2%);
- 2) przedstawiciele:
  - a) profesorów i profesorów uczelni w liczbie 25 osób (tj. 50%);
  - b) pozostałych pracowników Uniwersytetu w liczbie 14 osób (tj. 28%), w tym 11 nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach innych niż wymienione w lit. a) oraz 3 pracowników Uniwersytetu niebędących nauczycielami akademickimi;
  - c) doktorantów i studentów w liczbie 10 osób (tj. 20%).

Na posiedzenia Senatu mogą być zapraszani goście.

Wybór przedstawicieli studentów i doktorantów regulować będą regulaminy samorządu odpowiednio studentów i doktorantów.

Pod dyskusję można poddać cztery modele wyłaniania członków do Senatu UW:

1. Członkowie Senatu wybierani byłiby przez Kolegium Elektorów w tzw. „kuriach” (profesorów i profesorów uczelni; pozostałych nauczycieli akademickich; oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi) w liczbach określonych jak wyżej. Kandydatów zgłaszałyby grupy pracowników, w trybie opisanym w ordynacji wyborczej. Można przyjąć, że prawo do zgłaszania kandydatów w ramach społeczności uczelni miałyby grupy pracowników liczące nie mniej niż 30 osób, należących do tej kurii, z której ma zostać wybrany kandydat.
2. Przyjęcie zasady, że wśród członków Senatu w kurii profesorów i profesorów uczelni (25 mandatów) są przedstawiciele wszystkich (ponad 20) rad naukowych dyscyplin: każda RND wskazuje dwie kandydatury, spośród których Kolegium Elektorów wybiera jedną osobę. Pozostałe do obsadzenia miejsca w tej kurii (2-4 mandaty), oraz miejsca pozostałych nauczycieli akademickich i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, byłyby wypełniane jak w modelu 1.
3. Przyjęcie zasady, że w kurii profesorów i profesorów uczelni Kolegium Elektorów obsadza w drodze głosowania mandaty zgodnie z następującym kluczem:
  - a. sześć mandatów (po dwa w każdej dziedzinie) – kandydatów zgłaszają Rady Naukowe Dyscyplin (każda rada nie więcej niż dwóch kandydatów),
  - b. sześć mandatów – kandydatów zgłaszają kolegia studiów,
  - c. sześć mandatów – kandydatów zgłaszają rady wydziałów,
  - d. dwa mandaty – kandydatów zgłaszają rady jednostek ogólnouczelnianych.

---

¹ Obecnie Senat liczy 63 członków. W obradach uczestniczy także 6 osób z głosem doradczym (kanclerz, kwestor, dyrektor BUW oraz przedstawiciele 3 związków zawodowych).

Pozostałe do obsadzenia miejsca w tej kurii (5 mandatów) oraz miejsca pozostałych nauczycieli akademickich i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi byłyby wypełniane jak w modelu 1.

4. Przyjęcie zasady, że Kolegium Elektorów obsadza mandaty w drodze głosowania w następujący sposób: dwanaście mandatów (po cztery w każdej dziedzinie) w kurii profesorów i profesorów uczelni spośród kandydatów zgłaszanych przez Rady Naukowe Dyscyplin (każda rada nie więcej niż dwóch kandydatów). Pozostałe do obsadzenia miejsca w tej kurii (13 mandatów) oraz miejsca pozostałych nauczycieli akademickich i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi byłyby wypełniane jak w modelu 1.

Dodatkowo można rozważyć wyodrębnienie w kurii nauczycieli akademickich zatrudnionych na innych stanowiskach niż profesor i profesor uczelni „pod-kurii” osób ze stopniem doktora habilitowanego i podzielenie proponowanych 11 mandatów pomiędzy doktorów habilitowanych i pozostałych nauczycieli akademickich w proporcji odpowiadającej proporcji liczb pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach.

FUNKCJE KIEROWNICZE

Uczelnia jest zarządzana przez osoby, które pełnią funkcje kierownicze. Cięży na nich odpowiedzialność za realizację decyzji i aktów prawnych organów i ciał kolegialnych oraz zadania administrowania poszczególnymi obszarami uczelni. Liczba funkcji kierowniczych musi być wystarczająco duża, aby proces podejmowania decyzji mógł być efektywny i realizowany w rozsądnym czasie. Kompetencje poszczególnych funkcji kierowniczych muszą być rozłączne, tak aby nie powodować sporów kompetencyjnych lub rozmywania odpowiedzialności. Na Uniwersytecie Warszawskim proponuje się uznanie następujących funkcji za funkcje kierownicze:

- 1) prorektor;
- 2) dziekan wydziału, dyrektor kolegium studiów, dyrektor szkoły doktorskiej, dyrektor jednostki ogólnouniwersyteckiej (w tym dyrektor BUW), dyrektor jednostki wspólnej z instytucją zewnętrzną (o ile przewiduje to umowa o utworzeniu tej jednostki),
- 3) funkcje kierownicze w administracji uczelnianej, wskazane w regulaminie administracyjnym.

Powyższe propozycje są *funkcjami kierowniczymi* w rozumieniu ustawy, podlegającymi różnym wymogom i ograniczeniom w niej zapisanym (np. lustracja, niekaralność) oraz nie można ich łączyć z udziałem w takich organach systemu nauki jak Rada Doskonałości Naukowej czy Komitet Ewaluacji Nauki. Statut może wprowadzić dodatkowe ograniczenia w łączeniu funkcji kierowniczych z zasiadaniem w organie uczelni. Oczywiście, prócz *funkcji kierowniczych* będą istniały także inne *stanowiska kierownicze* (np. kierownicy jednostek wewnętrznych w jednostkach wymienionych powyżej), które takim rygorom nie podlegają.

Ze względu na rolę osób pełniących funkcje kierownicze na uczelni konieczne jest przewidzenie w statucie trybu obsadzania tych funkcji. Z mocy ustawy, osoby na wszystkie funkcje kierownicze w uczelni powołuje Rektor. Jednocześnie proces wyłaniania kandydatów do pełnienia funkcji kierowniczych na Uniwersytecie Warszawskim powinien także brać pod uwagę zasady kolegialności i samorządności środowisk.

Można przyjąć następujące zasady powoływania osób na funkcje kierownicze:

Dziekan wydziału

Dziekana wydziału powołuje rektor spośród kandydatów, którzy w głosowaniu indykacyjnym na wydziale otrzymali nie mniej niż 20% głosów. W głosowaniu indykacyjnym uczestniczą wszyscy nauczyciele akademicy zatrudnieni na danym wydziale oraz przedstawiciele pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Rektor może odmówić powołania dziekana spośród kandydatów wskazanych przez zebranie i zarządzić rozszerzenie listy kandydatów przez kolejne głosowanie indykacyjne, w którym nie można zgłaszać uprzednio wskazanych kandydatów. Rektor powołuje dziekana spośród osób wskazanych w obu głosowaniach. W przypadku niewskazania kandydatów w wyznaczonym w ordynacji wyborczej terminie rektor powołuje dziekana z własnej inicjatywy.

Dyrektor Kolegium Studiów

Dyrektora Kolegium powołuje Rektor na wniosek prorektora właściwego ds. kształcenia, w uzgodnieniu z samorządem studenckim porozumieniu z grupą dziekanów wydziałów i dyrektorów jednostek ogólnouniwersyteckich, właściwych ze względu na dyscypliny wiodące dla kierunków studiów w danym kolegium. Grupa ta obejmuje dziekanów wydziałów oraz dyrektorów jednostek ogólnouniwersyteckich w których zatrudnionych jest co najmniej 12 pracowników badawczych lub dydaktyczno-badawczych, którzy złożyli oświadczenie o zaliczenie do liczby N w danej dyscyplinie (liczba ta jest odpowiednio większa, jeżeli pracownicy wskazali również drugą dyscyplinę).

Dyrektor szkoły doktorskiej

Dyrektora szkoły doktorskiej powołuje Rektor spośród kandydatów wyłonionych w otwartej procedurze konkursowej. Konkurs przeprowadza komisja konkursowa powołana przez Rektora. Przewodniczącym komisji rekrutacyjnej jest prorektor właściwy do spraw naukowych.

Dyrektor jednostki ogólnouczelnianej (w tym dyrektor BUW)

Dyrektora jednostki ogólnouniwersyteckiej powołuje Rektor w drodze konkursu lub w drodze konsultacji z radą jednostki.

Dyrektor jednostki wspólnej z instytucją zewnętrzną

Dyrektora jednostki wspólnej, działającej na uniwersytecie, powołuje Rektor na zasadach określonych w umowie z podmiotem zewnętrznym, z którym powołana została jednostka.

Powołanie prorektorów oraz osób na funkcje kierownicze w administracji odbywa się na mocy decyzji Rektora. Powołanie do funkcji w administracji najczęściej będzie następowało w drodze konkursu.